Vecums klāt, garas stundas,

Autobusu šoferu darbaspēka krīze padziļinās

● LINDA KILEVICA

Šoferu trūkuma dēļ iespēja nesagaidīt reisa autobusu un palikt stāvam pieturā neziņā, vai un kad atbrauks nākamais, aizvien pieaug. Kampaņa "Turpmāk – labāk!", kas izceļ jauno autobusu kvalitātes un sabiedriskā transporta priekšrocības, šai kontekstā izklausās pēc izsmiekla. Ko gan līdz ērts autobuss, ja nav, kam to stūrēt? Kvalificētu autobusu vadītāju trūkums ir samilzusi problēma, ar ko saskaras nozare Latvijā un visā Eiropā.

Rīcības ātrums

Sašutums par nenotikušiem reisiem ik dienas lasāms sociālajās vietnēs. Te kāds nokavējis darbu, te bērns nav laikus nokļuvis skolā. Jau rakstījām, ka Autotransporta direkcija nopietni pēta iespējas lauzt līgumu ar "Liepājas autobusu parku", kas jau kopš jūlija regulāri pievīlis Ogres un Aizkraukles novada pasažierus, kur uzņēmums konkursa kārtībā ieguva jaunas lotes. Tāpat arī Dienvidkurzemes novada iedzīvotāji nekad nevar būt droši, vai viņu ciemā piestās autobuss.

AS "Liepājas autobusu parks" (LAP) mājaslapā lasāms, ka uzņēmums piedāvā darbu autobusu vadītājiem un pirms tam apmācību. "Piedāvājam: stabilu un regulāru jūsu spējām un prasmēm atbilstošu atalgojumu (bruto no 1100 līdz 1500 EUR/mēn.), visas sociālās garantijas, draudzīgu kolektīvu, summēto darbalaiku," teikts vakances paziņojumā. Pierīgā vai starppilsētu maršrutos, Ogrē, Aizkrauklē atalgojumu sola līdz 1400 eiro bruto.

Vasarā LAP veicis darbinieku piesaistes kampaņu un secinājis, ka šoferu darbaspēka tirgus ir ierobežots, pastāsta uzņēmuma valdes locekle Anna Valtere. "Pasažieru pārvadātāji asi izjūt cilvēkresursu trūkumu," viņa norāda.

Arī LAP rosina steidzami noslēgt ģenerālvienošanos, ko šobrīd apspriežot nozares pārstāvji un ATD, un Satiksmes ministrija. "Komunikācija notiek, jautājums ir par rīcības ātrumu. Turklāt LAP ir rosinājis arī pārskatīt nosacījumus autobusa vadītāja kvalifikācijas iegūšanai, piemēram, samazinot vecuma slieksni D kategorijas iegūšanai, kas šobrīd ir no 24 gadu vecuma, ar nosacījumu, ka tiek nodrošinātas papildu apmācības un praktiskās nodarbības," pauž A. Valtere.

Elektrības cenas sagrauj ieceres

Jaunu tramvaja vadītāju apmācības grupu patlaban komplektē SIA "Liepājas tramvajs". Taču kvalificēta darbaspēka trūkumu uzņēmumā izjūtot mazāk nekā nozarē kopumā, stāsta tramvaju uzņēmuma pārstāvis Andrejs Rjabcevs, jo kadru mainība esot neliela. "Šobrīd mums ir 38 tramvaja vadītāji, taču, tā kā vairākas darbinieces ir dekrētā vai bērnu kopšanas atvaļinājumā, citi savukārt ilgstoši slimo, citi jebkurā brīdī var izlemt doties pensijā, mums būtu iespēja nodarbināt vēl papildu vadītājus," viņš atzīmē. Kāpēc atkal jāmāca tramvaja vadītāji, ja iepriekšējā grupa izmācījās tikai pirms diviem gadiem? A. Rjabcevs skaidro, ka tramvaja vadīšanas teorētiskā apmācība notiek Rīgā, savukārt praktiskās braukšanas nodarbības var nodrošināt Liepājā. "Grupas pamatā tiek komplektētas tikai pēc īpaša pasūtījuma, ja ir pieprasījums no Liepājas, Rīgas vai Daugavpils pasažieru pārvadājumu uzņēmumiem. Tieši tādēļ, ja zinām, ka tiek gatavota kārtējā grupa, uzrunājam arī liepājniekus," viņš saka.

No iepriekšējās apmācību grupas kvalifikāciju ieguva deviņi jaunie tramvaja vadītāji. Viens no viņiem šobrīd vairs nestrādā Latvijā, viena vadītāja pēc gada izlēma atgriezties iepriekšējā darbavietā, taču pārējie turpinot strādāt "Liepājas tramvajā".

Darbiniekiem tiek nodrošināta veselības apdrošināšanas polise, ir piemaksas atbilstoši rezultatīvajiem rādītājiem. "Tāpat veidojam elastīgu pieeju darba plānošanai, organizējot darbu rīta un vakara maiņās, kā arī nodrošinām transportu nokļūšanai uz darbu un no darba rīta un vakara maiņās. Ļoti daudzi novērtē arī to, ka ir iespēja ikdienā braukt ar jauniem, mūsdienīgiem zemās grīdas tramvajiem," uzsver A. Rjabcevs. Tomēr kā pašvaldības kapitālsabiedrībai uzņēmumam esot jārēķinās ar tām iespējām, kas ir. Atalgojums esot sāpīga tēma, un ir darbinieki, kas pāriet uz labāk apmaksātiem darbiem. "Piemēram, elektrības izmaksas ir seškāršojušās pret iepriekšējo gadu, un tas ir piebremzējis dažādas ieceres. >>

Šie autobusi vēl gatavi izbraukt no Siena tirgus dažādos reģionālajos maršrutos. Taču **papildus akūtajam šoferu trūkumam visiem pārvadātājiem jūtami pieaugušas energoresursu, izejvielu un rezerves daļu cenas.**

FAKTI

Autobusu vadītāju kategoriju ieguvušo skaits

	2020. g.	2021. g.	2022. g.
D	42	20	21
D (95. kods)	147	96	80
D1	184	136	121
D1 (95. kods)	760	559	424

AVOTS: SM DOMNĪCA

ES DOMĀJU TĀ: VAI IZMANTOJAT SABIEDRISKO TRANSPORTU?

Mārīte Līdaka – pensionāre:

– Katru dienu regulāri. Kā autobusu, tā tramvaju, kurš konkrētajā brīdī izdevīgāks. Man nav bijuši nekādi starpgadījumi, un esmu ļoti apmierināta. Izmantoju mēnešbiļeti ar atlaidi, un tas ļoti labi. Novēroju, ka rīta stundās transportā brauc daudz skolēnu, vēlāk pasažieri ir dažāda vecuma. Nav tā, ka brauc tikai pensionāri.

Ludmila Ņikitina – strādājoša pensionāre:

– Izmantoju kā autobusus, tā tramvaju, bet ne pārāk bieži. Ar satiksmi esmu apmierināta. Ikdienā daudz staigāju kājām, jo man viss tuvu. Kad braucu, nopērku talonus un uzskatu, ka cena par braucienu nav dārga. Labi, ka biļešu cena nav paaugstināta.

Rasma Šildere – pensionāre:

– Ļoti maz, jo daudz staigāju kājām vai braucu ar velosipēdu. Piemēram, uz Cimdeniekiem, kur man mazdārziņš. Ar tramvaju braucu reizēs, kad jāsteidzas vai jānes pārāk smagi nesamie. Man tramvajs ļoti izdevīgs, jo pietura netālu. Tas ļoti labi, ka mums gan tramvaji, gan autobusi, lai cilvēkiem ērti dažādos pilsētas rajonos.

Anita Ūdriņa – strādā un studē:

– Praktiski nemaz. Tagad Liepājā studēju un, kad vajag, šurp braucu ar automašīnu. Pa pilsētu staigāju kājām. Redzu, ka Liepājā tramvajiem nav nekādas vainas, uz Ziemassvētkiem tos izgrezno. Autobusiem uzmanību neesmu pievērsusi.

Anna Sahejeva – stjuarte:

– Dzīvoju Zaļajā birzē un bieži braucu ar autobusu. Ja kādu reizi no centra jātiek uz Ezerkrasta rajonu, tad ļoti ērti ar tramvaju. Šodien gan bija nepatīkama situācija, jo autobuss manā pieturā neatbrauca pēc saraksta, nokavēja sešas minūtes. Lai es precīzi laikā būtu savā galamērķī, nācās izsaukt taksometru. Labi, ka tas nenotiek regulāri. Daudz labāk par 6. maršrutu man patīk 9., bet tas kursē pārāk reti. Braucot ar 6., paiet puse dzīves!

DAIGA LUTERE
EGONA ZĪVERTA FOTO